

Spis treści:

Rozdział I. Do czego jest nam potrzebna psychologia?

1. Każdy człowiek "uprawia" psychologię
2. Rola psychologii naukowej w kształtowaniu "świadomości psychologicznej" człowieka
3. Psychologia jako wiedza powszechnie użyteczna

Rozdział II. Sytuacje dydaktyczne i wychowawcze jako główne tło działalności zawodowej nauczyciela

1. Środowisko i sytuacja a funkcjonowanie człowieka
2. Rodzaje i typy sytuacji
3. Sytuacje dydaktyczne i wychowawcze jako główne tło (kontekst) działalności zawodowej nauczyciela
 - 3.1. Cechy działalności zawodowej nauczyciela
 - 3.2. Cele działalności zawodowej nauczyciela
 - 3.3. Rodzaje czynności nauczycielskich
 - 3.4. Wyniki działalności zawodowej nauczyciela
 - 3.5. Psychologiczna wiedza o zawodzie jako podstawa diagnozowania sytuacji dydaktycznych i wychowawczych

Rozdział III. Adaptacja do zmieniającej się sytuacji jako wskaźnik rozwoju i możliwości człowieka (ucznia)

1. Adaptacja jako stan czy proces?
2. Mózg i jego czynności jako źródło i wyznacznik możliwości adaptacyjnych człowieka
 - 2.1. Mózg a umysł
 - 2.2. Czynności mózgu jako źródło możliwości adaptacyjnych jednostki
3. Humoralna regulacja czynności organizmu
4. Reaktywne i świadomościowe (psychiczne) mechanizmy adaptacyjne (regulacyjne)
 - 4.1. Zachowanie reaktywne
 - 4.2. Zachowania sterowane świadomością
 - 4.2.1. Istota i znaczenie pojęcia "świadomość"

Rozdział IV. Psychiczne mechanizmy regulacji zachowania człowieka i ich znaczenie w kreowaniu i funkcjonowaniu sytuacji pedagogicznych

1. Procesy poznawcze
 - 1.1. Procesy spostrzegania lub sensoryczne
 - 1.1.1. Spostrzeganie, spostrzeżenie, spostrzegawczość
 - 1.1.2. Poznanie sensoryczne (zmysłowe) jako mechanizm regulacji zachowań człowieka
 - 1.1.3. Spostrzeganie zmysłowe jest zawodne
 - 1.1.4. Czynniki wpływające na przebieg procesu spostrzegania
 - 1.2. Procesy myślenia
 - 1.2.1. Myślenie jako psychiczny mechanizm poznania
 - 1.2.2. Myślenie jako psychiczny mechanizm przystosowania
 - 1.2.3. Struktura czynności myślenia w sytuacji problemowej
 - 1.2.4. Technologia procesu wytwarzania informacji
 - 1.3. Pamięć jako podstawa kształtowania się doświadczenia osobniczego
 - 1.3.1. Czym jest pamięć?
 - 1.3.2. Jak zapamiętujemy?
 - 1.3.3. Przebieg procesu odtwarzania
2. Procesy emocjonalne jako specyficzna klasa psychicznych mechanizmów regulacyjnych
 - 2.1. Sposoby ujmowania zjawisk emocjonalnych
 - 2.2. Zjawiska emocjonalne jako specyficzny rodzaj procesów fizjologicznych

- 2.3. Emocje jako regulator działania
- 2.4. Emocje jako forma odzwierciedlającej i regulującej funkcji mózgu
- 2.5. Procesy emocjonalne jako odrębna klasa procesów regulacji
- 2.6. Emocje a motywacja
- 2.7. Frustracja i jej źródła
- 2.8. Frustracja a stres psychologiczny
- 3. Osobowość jako centralny system regulacji i integracji czynności
 - 3.1. Współczesne teorie osobowości (główne tezy i założenia)
 - 3.2. Osobowość jako system regulacyjny

Rozdział V. Osobowe różnice indywidualne jako źródło zróżnicowanych zachowań nauczyciela i ucznia w sytuacjach pedagogicznych

- 1. Teoretyczne i pragmatyczne aspekty psychologii różnic indywidualnych
 - 1.1. Temperament jako źródło dynamicznych różnic w zachowaniu człowieka
 - 1.2. Inteligencja jako źródło różnic w sprawności i efektywności działania człowieka
- 2. Geneza różnic indywidualnych

Rozdział VI. Psychologiczne podstawy kreowania sytuacji pedagogicznych przez nauczyciela

- 1. Charakterystyka najczęściej występujących sytuacji dydaktycznych z uwzględnieniem psychologicznego kontekstu tych sytuacji
 - 1.1. Przekaz wiedzy (informacji) jako złożona interakcja społeczna w układzie: nauczyciel-uczeń
 - 1.1.1. Mówienie jako podstawowa umiejętność zawodowa nauczyciela
 - 1.1.2. Słuchanie jako czynność poznawcza i przejaw zachodzących interakcji w sytuacji dydaktycznej
 - 1.1.3. Czytanie i jego rola w działalności dydaktycznej ucznia
 - 1.1.4. Pisanie jako czynność dokumentująca efekty uczenia się
 - 1.2. Ocenianie i ocena szkolna jako atrybut sytuacji dydaktycznej
 - 1.2.1. Psychologia oceny szkolnej
 - 1.2.2. Ocenianie i ocena
 - 1.2.3. Cemu powinna służyć ocena szkolna?
- 2. Sytuacje wychowawcze i ich psychologiczny kontekst
 - 2.1. Rozwijanie i kształtowanie zainteresowań
 - 2.2. Przebieg procesu kształtowania nowych zainteresowań
 - 2.3. Rozwijanie twórczego myślenia jako jeden z głównych celów rozwoju umysłowego ucznia
 - 2.3.1. Myślenie twórcze jako proces rozwiązywania problemów
 - 2.3.2. Możliwości i warunki rozwijania twórczego myślenia

Rozdział VII. Trudności dydaktyczne i wychowawcze jako przejaw niedostosowania ucznia do sytuacji pedagogicznych w szkole

- 1. Niedostosowanie jako przeciwieństwo przystosowania
- 2. Trudności dydaktyczne, czyli trudności w uczeniu się szkolnym
 - 2.1. Biologiczno-psychologiczne przyczyny trudności i niepowodzeń szkolnych
 - 2.2. Lek jako źródło trudności i niepowodzeń dydaktycznych ucznia
 - 2.3. Objawy trudności i niepowodzeń szkolnych jako przejaw zaburzeń funkcjonowania systemu pedagogicznego w szkole
- 3. Trudności wychowawcze, ich geneza i charakterystyka
- 4. Zasady diagnozowania trudności dydaktycznych i wychowawczych
 - 4.1. Diagnoza pedagogiczna - postępowanie badawcze czy intuicja?